

Napotitve vse bolj tarejo vse

Napotitve na delo so eno od vse bolj priljubljenih načinov čezmejnega opravljanja dela in storitev v EU in ob neredkem neupoštevanju EU in nacionalnih pravil tudi sredstvo spodbujanja nespoštovanja delavskih pravic, spodkopavanja ureditev in spodbujanja socialnega dampinga. Teh vidikov napotitev na delo se vse bolj zavedajo tudi na »razvitem« Zahodu, po zaslugi delavsko-sindikálnih opozoril pa se vse bolj konstruktivno odzivajo tudi deli slovenske državne uprave. Kot je pokazalo srečanje evropskih in nacionalnih socialnih partnerjev iz gradbeništva, je pomemben del te poti še pred nami.

Srečanje je potekalo v sklopu skupnega projekta evropskih socialnih partnerjev v gradbeništvu FIEC (Evropsko združenje gradbene dejavnosti) in EFBWW (Evropske federacije delavcev v gradbeništvu in lesarstvu), udeležilo pa se ga je nekaj predstavnikov države, predstavniki Sindikata graditeljstva Hrvatske in člani razširjenega vodstva Sindikata delavcev gradbenih dejavnosti Slovenije (SDGD). Gradbeništvo je lani ustvarilo 8,8 odstotka BDP EU, 2,9 milijona podjetij pa je zaposlovalo 13,8 milijona ljudi oziroma 6,6 odstotka vseh delovnih mest v EU. Gre za fragmentirano (95 odstotkov podjetij ima manj kot 20 zaposlenih), mobilno, delovno intenzivno dejavnost z izredno kompleksnim produkcijskim procesom.

Napotitve je treba ločevati od migracij, napoteni delavec se od migrantskega loči zlasti glede začasnosti njegovega dela in pravil o delovnih pogojih, ki veljajo za ene in druge. Za napotne delavce veljajo delovni pogoji v »državi gostiteljici«, socialno zavarovanje pa je sklenjeno v »državi izvora«. EU napotovanje ureja z direktivo o napotitvi delavcev (96/71/ES) in letošnjo direktivo o izvrševanju (2014/67/ES); zadnjo direktivo so morali sprejeti zaradi številnih lukenj, nejasnosti in nepravilnosti, ki so se dogajale. Aktualne ocene, koliko je napotnih delavcev v EU, ni, zadnja leta pa npr. Slovenija postaja že prava tranzitna oziroma vmesna postaja,

Foto Romana Josić SDGD

Dogodka v GZS so se udeležili tudi predstavniki ministrstva za delo in inšpektorata. Plače, socialna zavarovanja, bivalni pogoji so področja, kjer nepravilnosti ugotavljajo tudi inšpektorji. Priznavajo velike težave pri identificiranju in pregonu odgovornih oseb podjetij, pa tudi podjetij samih, zato predlagajo uveljavitev bančnih oziroma kapitalskih zavarovanj. Z ministrstva za delo pritrjujejo, da so problem slamnata podjetja, njihovo hitro odpiranje in zapiranje, zlasti izkoriščanje delavcev iz tujine. Priznali so tudi, da v Sloveniji že sedanjih pogojev za podjetja ne preverjajo dovolj, vendar po njihovem zaradi še nerešene dileme med hitrim in učinkovitim postopkom ter vse bolj potrebnim zaostrovanjem pogojev napotitev.

na kateri se gradbeni migrantski delavci z Juga in Vzhoda prelevijo v napotne delavce in v organizaciji slovenskih podjetij delajo v številnih državah EU, pogosto na lastno škodo in s številnimi neporavnanimi računi. Tudi po Evropi

Posodobljeno spletišče o režimih napotitev gradbenih delavcev v EU

Evropska socialna partnerja sta prenovila in dopolnila večjezično spletno mesto www.posting-workers.eu, kjer so objavljene informacije o ureditvah in obveznostih pri napotitvah delavcev po državah EU (razen Švedske), zlasti za gradbeništvo. S klikom na posamezno državo dostopate do pravil, ki veljajo pri njih, informacije pa so v angleščini in tamkajšnjem jeziku; dobite lahko celoten nabor informacij s tega področja, pa tudi izseke po posameznih podpodročjih (glede obveznih prijav dela, minimalne plače, dodatkov in nadomestil plače, delovnega časa, počitkov, odmorov in dopustov, pravil varnosti in zdravja pri delu; prav tako so na voljo informacije o socialnih partnerjih v teh državah in številni uporabni kontakti). Spletno mesto je bilo sprva namenjeno delodajalcem, zaradi širjenja napotitev in vseh težav za ljudi, ki jih povzročajo, pa so ga nadgradili. Skrbniki nameravajo spletišče obogatiti še z dodatnimi jeziki, vendar gre za organizacijsko in finančno zahteven načrt.

Kmalu zaključek pogajanj o kolektivni pogodbi gradbenih dejavnosti (KPGD)

Kot je povedal sekretar SDGD **Oskar Komac**, o novi KPGD teče intenziven dialog že celo leto, dogovor o tej osnovi za socialne partnerje, podjetja in delavce pa bo po njegovih besedah kmalu dosežen, saj so že obdelali štiri petine zadev. Težave imamo glede razširjene veljavnosti, financiranja socialnega dialoga, vožnje na delo in negativne stimulacije. KPGD sta Gospodarska zbornica Slovenije - Zbornica gradbeništva in industrije gradbenega materiala in Združenje delodajalcev Slovenije - Sekcija za gradbeništvo odpovedali konec lanskega avgusta.

ugotavljajo, da je le kakih 15 odstotkov napotnih delavcev deležnih resnično enake obravnave oziroma spoštovanja minimalnih pravil, kar petina pa živi moderno suženjstvo.

Nadzor in izmenjava informacij javnih oblasti, zaostritev pravil (dobra priložnost bo skorajšnji prenos nove direktive v slovenski pravni red), npr. glede jas-

nejše definicije napotitve, minimalne plače, nadzora, izmenjave informacij in sodelovanja nadzornikov, solidarne in verižne odgovornosti (pod)izvajalcev ... vse to je nujno tudi zaradi tega, ker se je »svobodna gospodarska pobuda izrodila v svoje nasprotje«, če ponovimo besede sekretarja SDGD Komaca.

M. B.